

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

VURDERINGSRAPPORT

SØMNA BARNEHAGE

AVD. BERG

Sømna barnehage avd. Berg, 8920 Sømna
Styrer: Ann Britt Johansen
e-post: berg.barnehage@somna.kommune.no
Tlf: 75 02 84 10

KVALITET OG UTVIKLING EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

1 – Forord

Regionalt samarbeid om vurdering og kvalitetsutvikling

Med utgangspunkt i gode erfaringer med skolevurdering og ønske om å lage tilsvarende vurderingsprogram for barnehager, ble det satt i gang et prosjekt med å utarbeide et vurderingsverktøy for barnehager.

Begrunnelsen av behovet finner en også i Rammeplan for barnehagen kap. 4.3

Vurdering av arbeidet i barnehagen.

Rammeplanen sier: "Vurdering som blir gjort tilgjengelig for andre, kan bidra til en åpen og bred debatt om målet, innholdet, oppgavene og kvaliteten i barnehagen."

Videre: "Systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon".

Skole- og barnehage ansvarlige i kommuner på Sør-Helgeland har vedtatt å opprette en vurderingsgruppe i regionen. Regionen består av mange små kommuner som hver for seg ikke makter å gjennomføre ekstern vurdering. I det regionale samarbeidet er økonomiske og personlige ressurser samlet og benyttet på tvers av kommunegrensene på en god og effektiv måte.

Formålet er at vurderingsgruppa skal være til hjelp i arbeidet med pedagogisk kvalitetsutvikling i barnehagen.

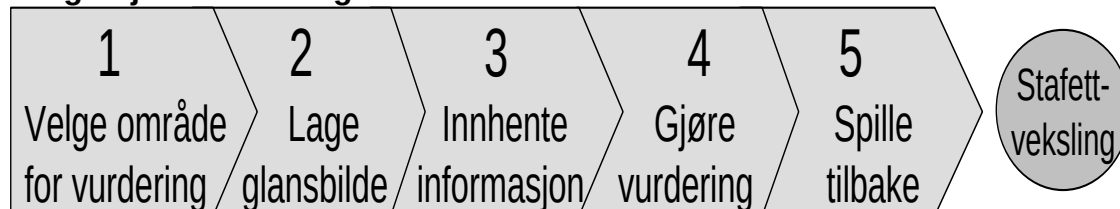
- Sikre kvalitetsutvikling
- Erkjennelse av at barnehagen behøver, og kommer til å få "øyne utenfra"
- Ekstern hjelp i vurderingsarbeidet
- Oppfylle kravet i Lov om barnehager § 10 om kommunen sitt ansvar for tilsyn.

Hvem er vurdererne?

Vurderingsgruppen er sammensatt av pedagoger i barnehager fra Sør-Helgeland. De har bred og variert pedagogisk bakgrunn, og målet er at vi skal vurdere de kommunale barnehagene i regionen i løpet av 3 år. I tillegg er en privat barnehage i Sømna med på opplegget.

Ingen vurderer barnehager i egen kommune.

Progresjon i vurderingsarbeidet

- Barnehagen gjennomfører Ståstedsanalysen i god tid før vurderingsarbeidet tar til.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

- Barnehagen velger et fokusområde for vurdering i samsvar med resultat fra ståstedsanalysen
- Barnehagen sender resultatene fra ståstedsanalysen og bakgrunns materiell til vurdererne
- Vurderingsparet forbereder selve vurderingen av barnehagen. Utarbeidelse av kriterium, metodevalg og verktøy blir tilpasset det barnehagen ønsker fokus på.
- Selve vurderinga blir gjennomført.

Rapporten

Vurderingsparet skriver en rapport om resultatet av vurderingen. Rapporten trekker fram virksomhetens sterke sider, og hvilke utfordringer barnehagen har. Den gir også informasjon om rammene for vurderingen – tidsbruk, metodevalg, verktøy m.m.

Vurderingen tar ikke mål av seg til å gi et fullstendig bilde av barnehagen, men være et bidrag til hva en skal arbeide videre med innen det fokusområde som er vurdert.

Det er ønske om at de verktøy og metoder som er blitt benyttet skal overføres til det interne vurderingsarbeidet barnehagen årlig arbeider med.

Barnehagen arbeider med de utviklingsområder som kom frem i rapporten og gir barnehageeier innen 6 måneder på det arbeidet som er gjort

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

2 – Fakta om barnehagen

Sømna barnehage avd. Berg eies og drives av Sømna kommune. Den har to avdelinger, Karius og Baktus for 3-6 åringer (17 plasser) og Kardemomme by for 0-3 åringer (9 plasser). Karius og Baktus startet opp i 1984 og Kardemomme by i 1989.

Avdelingen har 6 faste stillinger, 3 på hver avdeling. På 3 – 6 års avdeling er det også lærer og en ekstra assistent ressurs i 80 %. Huset ligger på en tomt som er godt skjermet for vinden. Utelekeplassen har litt bakke, litt skog og resten av tomta er flat. Her er sandkasse, disser, lekestativ og en gapahuk.

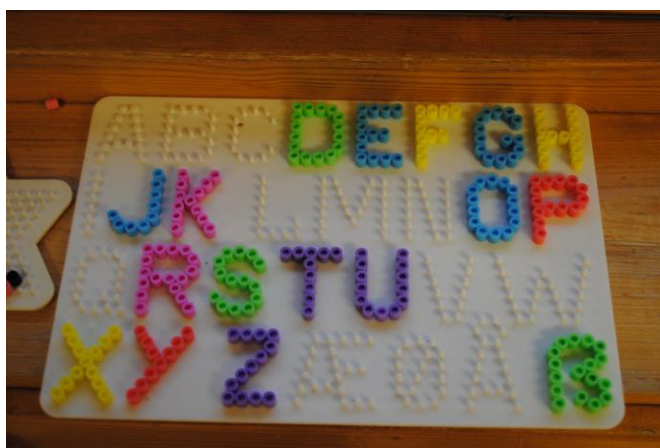
I nærheten av barnehagen ligger flere fine turplasser, både i skogen og ved sjøen. Skolen og butikken er også i vårt nærområde.

Sømna barnehage sin visjon er: *“Sømna barnehage - En levende hverdag”*

3 – Valg av vurderingstema

Sømna barnehage avdeling Berg har på bakgrunn av resultat av Ståstedsanalysen bedt om vurdering på følgende tema:

Språkstimulering

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

4 – Kriterier / Kvalitetskrav

Kriterier betyr her krav til kjennetegn på god kvalitet. De fastsatte kriterier er hentet fra lov, regelverk, rammeplan for barnehagen, lokale planer og barnehagen sine egne planer.

Når vurderingsparet gjennomfører ei vurdering, blir kriteriene sammenlignet med den informasjon som er samlet om temaet gjennom intervju og observasjon i barnehagen, i tillegg til de dokumentene som barnehagen har lagt frem.

Kriteriene i denne rapporten er utformet av vurderingsparet, og godkjent av barnehagen.

Bakgrunnen for begrepet: Tidligere var det vanlig å samle på glansbilder. Englene med glitter på vingene, var de spesielt vakre. Ingen vet eksakt hvordan engler ser ut, men en kunne vel ønske at de så ut som på gamle glansbilder!

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Glansbilde

Tema: Språkstimulering

Kriterier	Tegn på god praksis
Barnehagen er en lærende organisasjon. <i>Rammeplanen pkt. 2.3 s. 32</i> <i>St.meld.nr 41 (2008-2009) pkt. 9.4 s. 67</i>	• Rammeplanen gjenspeiler seg i barnehagens planer. • Det er samsvar mellom barnehagens planer og daglig praksis. • Styrer og pedagogiske ledere gir faglig støtte og veiledning til personalet. • Det er avsatt tid til drøfting og refleksjon over barnehagens språkmiljø, og tiden blir brukt etter intensjonen.
Barna opplever et språkstimulerende miljø i barnehagen. <i>Rammeplanen pkt. 2.5 s. 35 Sømna barnehages virksomhetsplan pkt. 4.2. s.11</i> <i>Skriftspråkplan Sømna barnehage</i>	• Barna har lett tilgang til variert språkstimulerende materiell. • Barna får anledning til å lytte, samtale, og leke med lyder, rim og rytme. • Barna benytter språket som redskap for tenking, og som uttrykk for egne tanker og følelser. • Barnas verbale, kroppslige og følelsesmessige uttrykk blir tatt på alvor.
Personalet skaper et språkstimulerende miljø for alle barna i barnehagen. <i>Rammeplanen pkt. 2.5 s. 35 og pkt. 3.1. s. 40-41</i> <i>Sømna barnehages virksomhetsplan pkt. 3.4.5 s. 9 og pkt. 4.2. s.11.</i> <i>Sømna barnehages serviceerklæring pkt. 4. Skriftspråkplan Sømna barnehage</i>	• Personalet er klare over sin rolle som gode språkmodeller i barnehagehverdagen. • Personalet legger vekt på daglige innslag av samtale, lesing, sang, lytting, rim og regler. • Personalet sikrer at barn med forsinket språkutvikling får tidlig og god hjelp. • Personalet arbeider systematisk for tilegne seg kunnskaper om minoritetsspråklige.
Foresatte opplever at barnehagen har et språkstimulerende miljø. <i>Sømna barnehages virksomhetsplan pkt. 4.2. s.11.</i> <i>Sømna barnehages serviceerklæring pkt. 4. Skriftspråkplan Sømna barnehage</i>	• Foresatte kjenner til hvordan personalet arbeider med språkstimulering. • Foresatte blir informert om barnas språkutvikling, og resultat av observasjon og kartlegging. • Foresatte deltar i planlegging og evaluering av barnehagens innhold. • Det er gjensidig lav terskel for å ta kontakt mellom barnehage og heim.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

5 – Barnehagens sterke sider innen vurderingsområdet

Kriterium: Barnehagen er en lærende organisasjon

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring og danning. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, omsorg og danning (rammeplanen side 33).

- *Det er samsvar mellom barnehagens planer og daglig praksis.*

Samtlige av de ansatte som ble intervjuet gav uttrykk for at det er et slikt samsvar. De planene som ble laget er grunnsteinene i det arbeidet som utføres i barnehagen. Samtidig gav de uttrykk for at de kunne legge disse til side når det er behov for det. Dette kan for eksempel være at været på Sømna slår til og utetiden forlenges ut over det planlagte, at barn undres over spesielle tema, etc. Dette mener vurdererne vitner om fleksibilitet i personalgruppa, og vilje til å utnytte de daglige situasjonene til beste for barna.

- *Styrer og pedagogiske ledere gir faglig støtte og veiledning til personalet.*

Vurdererne er i tvil om at dette tegnet skal vurderes som en sterk side i barnehagen eller som et utviklingsområde. Når vi velger å legge det her på den sterke siden begrunnes det med at et flertall i personalgruppen bekrefter at slik støtte gis og fås. I hovedsak fremheves avdelingsmøtene som den arena denne støtte og veiledning gis, men også husmøter og personalmøter nevnes. I tillegg sier flere at “vi spør når det er noe”.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Når vi er i tvil på dette punktet så kommer det av at noen av de ansatte ikke virker fornøyde med den ordning som er i dag. De ønsker at dette kunne blitt brukt mer tid på, og at arbeidet settes mer i system. Dette støttes av vurdererne.

Kriterium: Barna opplever et språkstimulerende miljø i barnehagen.

Barn lærer gjennom lek og hverdagssituasjoner og i voksenstyrte aktiviteter. For språkutviklingen innebærer dette at alle barn skal oppleve kvalitet i det daglige samspillet med voksne og barn. Alle barn skal oppleve at andre lytter når de har noe på hjertet. Barnehagen skal også tilby kvalitet i planlagte høytlesnings- og samtalestunder. (Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen side 7).

- *Barna har lett tilgang til variert språkstimulerende materiell.*

Noe av det første vurdererne la merke til når vi kom inn i barnehagens 3-6 års avdeling var det mangfold av leker og utstyr som var lett tilgjengelig for barna. Det imponerte oss. På 0-3 års avdelingen var dette ikke like fremtredende, men det forstår vi har sine naturlige årsaker. Det er ikke alt som kan ligge fremme her til enhver tid.

I intervju med både barn og ansatte gir begge disse gruppene uttrykk for at språkstimulerende materiell er lett tilgjengelig for barna. Det som de ikke når i på 0-3 års avdelingen settes frem av de voksne på morgenen.

Noen av de barna vi intervjuet fortalte også at de benyttet biblioteket for å låne bøker.

- *Barna får anledning til å lytte, samtale, og leke med lyder, rim og rytme.*

Vurdererne observerte samlingsstunder på begge avdelingene i tillegg til gruppeaktiviteter på 3-6 års avdelingen (inkl. 5 års klubb). De observasjonene vi fikk med oss viste meget engasjerte og flinke ansatte. Det ble gitt rom for svært mange språkstimulerende aktiviteter som engasjerte barna på en fin måte. Det var tydelig for oss at dette var godt innarbeidede aktiviteter som barna har hatt et forhold til over tid, og som de viste glede over både med ord og kroppsspråk.

De beskjedne observasjoner vi har hatt disse dagene stemmer godt overens med det både barn og ansatte gir uttrykk for i intervjuene. Personalet poengterer at dette er aktiviteter de gjennomfører daglig. Bl.a. skal det være daglige økter med lesing. Barna sier i tillegg også at de ofte blir lest til utenom strukturerte aktiviteter. Dette var også et punkt som foreldregruppen kommenterte, spesielt med tanke på lesing ute.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

- *Barna benytter språket som redskap for tenking, og som uttrykk for egne tanker og følelser.*
- *Barnas verbale, kroppslige og følelsesmessige uttrykk blir tatt på alvor.*

Foreldrene sier i sin oppsummering etter foreldremøtet at personalet har god kontakt med barna, de er flinke til å se enkeltbarnet og er omsorgsfulle.

Barna sier bl.a. at de kan snakke med alle i personalgruppen. Sitat: *“Ja, hvis de ikke er opptatt og de er ikke så mye opptatt”*. Dette er jo et godt skussmål!

I intervjuene med personalet gir disse uttrykk for et bevisst forhold til disse spørsmål. De er bevisste på barns uttrykk gjennom verbalt og non-verbalt språk. Sitat: *“Hvis man ikke forstår det de sier, så ber vi dem om å vise.”* Vi ser at den ansatte bruker vi i sitt svar her, og det tror vi er gjennomtenkt. Dette bygger vi på de observasjoner vi har gjort av dialog mellom barn og personale. Vi ser at personalgruppen som sådan har en fin måte å kommunisere med barna på. De bruker ofte spørreord som hva, hvordan, hvorfor for å utfordre barna til å sette ord på sine tanker og følelser.

Personalet på 0-3 års avdelingen forteller også at de benytter steg-for-steg / Thomas og Emma bøkene som utgangspunkt for dialog med barna. Dette for å gi redskap for å uttrykke seg (f.eks. boka; *“Emma tvert imot”*).

Kriterium: Personalet skaper et språkstimulerende miljø for alle barna i barnehagen.

Barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser. Alle barn må få et rikt og variert språkmiljø i barnehagen. Noen barn har sen språkutvikling eller andre språkproblemer. De må få tidlig og god hjelp. (Rammeplanen s. 35).

- *Personalet er klare over sin rolle som gode språkmodeller i barnehagehverdagen.*
- *Personalet legger vekt på daglige innslag av samtale, lesing, sang, lytting, rim og regler.*

Både observasjonene våre og de intervju vi har gjort med personalet tyder på at det gjøres en god jobb innenfor disse områdene.

Personalet gir klart uttrykk for at de er bevisste på å sette ord på ting. De bruker de dagligdagse situasjonene til å undre seg sammen med barna. Dette vises for eksempel gjennom følgende kommentar: *“Under snekring kommer det mye språk,*

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

snakker om centimeter og meter, osv. Blir ikke rett alle gangene, men det gjør ingenting". Dette viser at den ansatte er bevisst på at språkutvikling skjer på mange områder, ikke nødvendigvis bare i strukturerte aktiviteter.

De er også bevisste på å ikke rette på ord som barna sier feil, men å gjenta det rette ordet i etterkant uten at barna opplever det som en rettelse.

Etter de øktene vi observerte gav barna i flere tilfeller uttrykk for at de ville fortsette med aktivitetene. Dette er i samsvar med de kommentarene vi fikk fra personalet om barna virker interesserte i disse oppleggene.

Våre observasjoner og intervjuene med personalet viser at språkstimulerende aktiviteter gjennomføres daglig. Vi greier imidlertid ikke å lese dette ut av avdelingenes dagsrytmer. Kanskje hadde det vært en ide å synliggjøre dette bedre for foreldre, vikarer og andre. Dette handler om å synliggjøre den tause kunnskapen.

- *Personalet sikrer at barn med forsinket språkutvikling får tidlig og god hjelp.*

Intervjuene med personalet viser at man innad i barnehagen mener at en har et system som fanger opp barn med forsinket språkutvikling. De benytter TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) for å kartlegge / observere språkutvikling hos alle barn over 2 år. De har også overgangssamtaler når barn overføres fra 0-3 års avdelingen til 3-6 års avdelingen.

I tillegg har barnehagen knyttet til seg spesialpedagog som har anledning til å veilede personalet i slike spørsmål. Vurdererne opplever det som en flott ordning at Sømna kommune har egen spesialpedagog med tid og rom for å avhjelpe barnehagene med kartlegging og utredningsarbeid. Barnehagen har også mulighet for å innhente kompetanse fra logoped.

I oppsummeringen fra foreldremøtet sier foreldrene at personalet er flinke til å ta tak i foreldrenes bekymringer rundt språk, men de opplever at personalet ikke tar nok initiativ til å melde opp barn til PPT.

Vurdererne undres da om det system som finnes innad i barnehagen ikke er gjort kjent for foreldrene.

Kriterium: Foresatte opplever at barnehagen har et språkstimulerende miljø.

Hva kan du forvente deg når ditt barn har fått barnehageplass:

- e. et stimulerende språkmiljø (Serviceerklæring for Sømna barnehage)

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehageloven § 1formål 1. ledd)

- *Foresatte kjenner til hvordan personalet arbeider med språkstimulering.*
- *Foresatte blir informert om barnas språkutvikling, og resultat av observasjon og kartlegging.*

Den informasjon vi har innhentet fra foreldrene tyder på at de får godt med informasjon rundt dette med språkstimulering. I intervjuene med de ansatte opplever vi en usikkerhet på om foreldrene er godt nok informert. En ansatt sier det slik: *“Det er ikke synliggjort, ikke presisert”*.

Ut fra de signalene vi fikk fra foreldrene, som poengterte flere planer / arenaer hvor de fikk slik informasjon, tyder det på at deres kjennskap til dette arbeidet er godt. Med utgangspunkt i personalets usikkerhet kan det kanskje være en ide å lage et system som sikrer at alle foreldre får tilstrekkelig informasjon.

Når det gjelder informasjon om det enkelte barns språkutvikling svarer personalet og foreldrene samstemt at slik informasjon gis gjennom foreldresamtaler. Foreldrene nevner også at samtaler kan tas ved behov.

- *Det er gjensidig lav terskel for å ta kontakt mellom barnehage og heim.*

Dette er et tegn vurdererne blir å kommentere både under barnehagens sterke sider og på utviklingsområdene.

Her under barnehagens sterke sider beskriver både foreldre og ansatte det som om terskelen er lav for å ta kontakt med hverandre. Personalet sier bla.: *“vi tar opp ting tidlig, når vi ser det”* og de håper at foreldrene kommer dem med ting de opplever som vanskelig og lignende. Dette artikuleres av en ansatt slik: *“Er du fornøyd, si det til andre – er du misfornøyd, si det til oss”*.

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

6 – Barnehagen sine utviklingsområder innen vurderingsområdet

Kriterium: Barnehagen er en lærende organisasjon

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold (hentet fra barnehageloven § 2)

Barns læring og personalets arbeid må gjøres synlig som grunnlag for refleksjon over barnehagens verdigrunnlag og oppgaver og barnehagen som arena for lek, læring og utvikling (rammeplanen s 55).

Planleggingen baseres på kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, på observasjon, refleksjon og vurdering, samt på samtaler med barn og foreldre (hentet fra Virksomhetsplan for Sømna barnehage 2010 – 2012, punkt 3.4.3, planlegging, vurdering, dokumentasjon)

- *Rammeplanen gjenspeiler seg i barnehagens planer.*

Med unntak av Sømna barnehages virksomhetsplan 2010 – 2012 pkt. 2.2. som så vidt nevner rammeplanen finner ikke vurdererne spor av den i øvrig kommunalt planverk som vi har fått tilgang på. Dette er i samsvar med det som de intervjuede pedagogene gav uttrykk for. De sier bl.a.: *“Du kan ikke lese deg til at vi følger rammeplanen. Hvis du ikke kan det og vet det, ser du ikke at rammeplanen er der”.*

Imidlertid ser vurdererne begynnende spor av rammeplanen i evalueringene som er sendt heimene sammen med månedsbrev. Dette er mulig å bygge videre på også i planverket.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

I ståstedsanalysens pkt. a1 (alle tilsatte har god kjennskap til rammeplanen) svarer 71,4 % av de ansatte i barnehagen at de har dette. 100 % av de ansatte svarer på pkt. c1 (målrettede tiltak i årsplanen bygger på innholdet i rammeplanen) at det gjør den. Ut fra de observasjoner og intervjuer vi har gjort tror vi nok at dette stemmer. Utfordringene for barnehagen ligger i at dette ikke er systematisk synliggjort skriftlig.

Barnehagens ledelse må, ut fra rammeplanens føringer, lage et system som synliggjør at rammeplanen gjenspeiler seg i barnehagens planer.

- *Det er avsatt tid til drøfting og refleksjon over barnehagens språkmiljø, og tiden blir brukt etter intensjonen.*

I ståstedsanalysens pkt. c.18 (alle tilsatte deltar jevnlig i refleksjon og drøfting av egen praksis) svarer 42,9 % av de ansatte at barnehagens praksis bør bli bedre på dette området.

Dette gjenspeiler seg i mange av de svarene vi fikk når vi intervjuet de ansatte. Det er tydelig at det ikke er avsatt tid til refleksjon. I intervjuene opplever vi også at begrepene diskusjon, refleksjon og undring går noe over i hverandre. En av de ansatte uttrykker det slik: *Det blir ikke en refleksjon, konkluderer istedenfor å reflektere*". Vurdererne ser det slik at personalet må foreta en begrepsavklaring på begrepene nevnt ovenfor før prosessen videreføres.

Barnehagens ledelse må lage system hvor det settes av tid til å reflektere og drøfte egen praksis, herunder barnehagens språkmiljø. Jfr. Rammeplanens kapittel 4, punkt 4.2 og 4.3.

Kriterium: Personalet skaper et språkstimulerende miljø for alle barna i barnehagen.

En rekke barn har et annet morsmål enn norsk og lærer norsk som andre språk i barnehage. Det er viktig at barna blir forstått og får mulighet for å uttrykke seg. Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse (rammeplanen s 35)

- *Personalet arbeider systematisk for å tilegne seg kunnskaper om minoritetsspråklige.*

Sømna barnehage avd. Berg har ikke tradisjon på å ha mange barn med minoritetsspråklig bakgrunn, men de finnes.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

I rammeplanen står det helt klart at barnehagen bl.a. skal arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse. Dette opplever et samlet personale som en utfordring. De føler at de har famlet over tid, og ikke har funnet veien videre. De føler at de mangler kunnskap / kompetanse på området, og vet heller ikke hvor de skal finne denne. I ståstedsanalysen pkt. b.14 (personalet har god kunnskap om språkstimulering av barn med to- eller trespråklig bakgrunn) sier samtlige ansatte at barnehagens praksis bør eller må endres.

Vurdererne ønsker å nevne at det på Sør-Helgeland "nylig" er etablert et interkommunalt minoritetsnettverk som arbeider med akkurat disse spørsmål. Sømna kommune har en representant i denne gruppa, og vi mener at barnehagen her kan søke informasjon og kompetanse som kan hjelpe dem på rett vei.

Personalet må arbeide systematisk for å tilegne seg kunnskaper om minoritetsspråklige. Det må videre konkretiseres, nedfelle det i planverk og gjennomføre det i praksis.

Kriterium: Foresatte opplever at barnehagen har et språkstimulerende miljø.

Foreldrene må gis mulighet til å delta aktivt i planlegging i barnehagens innhold. Det er viktig å legge opp til en drøfting med foreldrene om hva de ønsker å medvirke i og på hvilke måter (hentet fra Rammeplanens punkt 4.1 planlegging)
Barnehagens foreldreråd og samarbeidsutvalg skal ha mulighet til reel innflytelse på vurderingsprosessen. Hvordan vurderingen av barnehagens arbeid skal gjennomføres, må nedfelles i årsplanen: Hva som skal vurderes, hva hensikten er, hvem som skal delta i vurderingsarbeidet og hvordan og når (hentet fra Rammeplanens punkt 4.3 vurdering av barnehagens innhold)
Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets utvikling og trivsel og det daglige samarbeidet skal bygge på gjensidig åpenhet og tillit (Hentet fra Virksomhetsplanen for Sømna barnehage 2010 – 2012, punkt 5.1 foreldresamarbeid)

- *Foresatte deltar i planlegging og evaluering av barnehagens innhold.*

I ståstedsanalysen pkt. a.16 (personalet oppfordrer foresatte til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagen) sier 71,4 % av de ansatte at dette gjør de. Etter intervju med personalet og møte med foreldrene er det tydelig at det er planleggingsprosessen foreldrene inviteres inn i, og engasjerer seg i. Evalueringsprosessen / vurderingsprosessen sier både ansatte og foreldre at dette er det lite av.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Med bakgrunn i rammeplanens pkt. 4.3 som omhandler vurdering av barnehagens innhold må:

Barnehagens ledelse må i samarbeid med foreldreråd og samarbeidsutvalg fastsette rutiner på hva og hvordan foreldrenes medvirkning skal ivaretas når det gjelder planlegging og evaluering.

- *Det er gjensidig lav terskel for å ta kontakt mellom barnehage og heim.*

Dette punktet tok vi opp også under barnehagens sterke sider, og vi ser derfor at dere har mye å bygge på. Både personale og foreldrene uttrykker at det er enkelt å ta kontakt med den andre part.

Årsaken til at vi også tar det opp her er følgende uttalelse gitt på foreldremøtet: *“Lett å ta kontakt – ikke like lett å bli hørt.”*

Ovennevnte uttalelse må barnehagen gjøre noe med.

7 – Videre arbeid

6 måneder etter at barnehagevurderingen finner sted, vil styrer rapportere tilbake til kommunalsjef oppvekst om hvordan barnehagen har arbeidet med utviklingsområdene sine.

Sømna, 10.11.2011

Else Marie Busch

Torill Holmstrøm

Arnfinn Hamnes

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Vedlegg A – Deltakere i vurderingen

Interne:

- Styrer
- 2 pedagogisk ledere
- 1 førskolelærer
- 3 assistenter / fagarbeidere
- 6 foreldre
- 6 barn

Eksterne: Else Marie Busch, Torill Holmstrøm og Arnfinn Hamnes

Begrunnelse for valg av informanter / interne deltakere:

I barnehageloven § 1 står det bl.a.: *“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.”*

Temaet for vurderingen er: “Språkstimulering”.

Som følge av at valgt tema berører både personalets rolle gjennom hele barnehagedagen, og barns mulighet til å utvikle språk, er det viktig at alle berørte parter får anledning til å uttale seg. Vurdererne finner det derfor naturlig å innhente informasjon fra alle disse gruppene; barna, foreldrene og personalet.

Vedlegg B – Tidsbruk

Det er avsatt 1 uke til å vurdere en barnehage. Under selve vurderingen, er vurderingsparet i barnehagen i inntil 4 dager. Barnehagen får rapporten umiddelbart etter vurderingsdagene. I forkant og underveis forbereder vurderingsparet informasjon, metoder og verktøy, og driver informasjonsbearbeidelse og oppsummering. Styrer blir oppdatert om arbeidet hele veien. Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på 4 dager er knapp tid, og dette innebærer en avgrensning av vurderingen.

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

TIDSPLAN - prosessen før vurderingsuka

Sømna barnehage avd. Berg, uke 45/2011

Dato/uke	Tid	Aktivitet	Ansvar
4.7.2011 Uke 27	4 mnd. før vurdering	Fysisk møte/telefonkontakt med barnehagen som skal ha vurdering: Informasjon om metoden, ståstedsanalysen samt vurderingsprosessen	Vurdererne
4.7 Uke 27	4 mnd før vurdering (vanligvis sendes dette ut 3,5 mnd før vurdering, men pga ferieavvikling sendes det, denne gang, ut 2 uker før)	Informasjon til barnehagen via e-post ang. ståstedsanalysen, og vurderingsprosessen. 1. Om ståstedsanalysen (sett av 1 mnd. til arbeidet) 2. Oppgaver og ansvar i forbindelse med ekstern vurdering 3. Tidsplan – prosessen før vurdering	Vurdererne
12.9 Uke 37	2 mnd	Send: ståstedsanalyse, vurderingstema og dokumentasjon til vurdererne.	Styrer
26.9 Uke 39	1.5 mnd før	Lag glansbilde. Send glansbildet til barnehagens styrer. Arbeidet med å utvikle glansbilde kan ta tid. Derfor bør forslaget til glansbildet sendes barnehagen så tidlig som mulig.	Vurdererne
7.10 Uke 40	1 mnd før	Styrer diskuterer forslaget til glansbildet med personalgruppa og returnerer innspill, kommentarer eller en godkjenning. Informasjon til vurdererne. • Fakta om barnehagen, skriftlig • Foto av barnehagen til rapporten sin forside	Styrer
17.10 Uke 42	3 uker før vurdering	Lage: • Intervjuguider • Tidsplan for vurderingsuka • Rapportmal, intern og ekstern • Mal for powerpoint presentasjon • Innkalling foreldremøte	Vurdererne
7.11 Uke 45		Vurdererne kommer til barnehagen	Vurdererne

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Oversikt over oppgaver og ansvar i vurderingsuka ved Sømna barnehage avd. Berg

Som regel starter vurderingsuka mandag morgen, og blir avsluttet torsdag med personalmøte og rapportframlegging.

Oppgaver		Ansvar
Mandag 7. november		
08.00 – 08.15	Mandag morgen: Vurdererne møter styrer og eventuelt tillitsvalgte, og det kan være praktiske spørsmål som skal avklares og friskes opp.	Vurdererne avtaler møte med styrer.
08.15 – 08.45	Observasjon i barnehagen	Vurdererne
09.00 – 09.30	Barnesamtaler 2 barn, f.2006.	Vurdererne
09.45 – 10.15	Barnesamtaler 2 barn f. 2006.	
10.30 – 11.00	Barnesamtaler 2 barn f. 2006	
11.15 – 11.45	Tid til disposisjon	Vurdererne
11.45 – 12.30	Oppsummeringsmøte/ lunsj med styrer, og evt. de hun ønsker å ha med seg. Dette vil gi ledelsen et bedre utgangspunkt for å føre utviklingsarbeidet videre.	Vurdererne
12.30 – 13.00	Samtale med 1 fra personalet	Vurdererne
13.15 – 13.45	Samtale med 1 fra personalet	
14.00	Etterarbeid for vurdererne	Vurdererne
20.00 – 21.00	Foreldremøte	Vurdererne
Tirsdag 8. november		
09.00 – 09.30	Samtale med 1 fra personalet	Vurdererne
09.40 – 10.10	Samtale med 1 fra personalet /observasjon på avdeling	
10.15 – 1200	Observasjon av grupper / samlingsstund / 5 års klubb	Vurdererne
12.00 – 12.30	Lunsj	
12.45 – 13.15	Samtale med 1 fra personalet	Vurdererne
13.30 – 14.00	Samtale med 1 fra personalet.	Vurdererne
14.00 – 2000	Etterarbeid med kort rapport til styrer	Vurdererne
Onsdag 9. november		
08.30 – 1900	Jobbing med rapporten	Vurdererne
2000	Kort rapport til styrer	Vurdererne
Torsdag 10. november		
08.00	Ferdigstilling av rapport	Vurdererne
Kl. 18.00 - 19.00	Personalmøte med rapportframlegging. I tillegg til hele personalgruppen inviteres barnehageeier ved ordfører, rådmann og kommunalsjef oppvekst. Foreldreråds representanter og de tillitsvalgte. Overlevere rapporten til styrer, skriftlig og på	Styrer inviterer til møtet Vurdererne avholder møtet

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

	minnepenn.	
En uke etter vurderingen		
	Tilbakemeldinger til vurdererne på rapporten	Styrer
	Legge ut offentlig rapport på nettsiden til kommunen	Styrer
Tiden etter ekstern vurdering		
	Arbeide videre med utviklingsområdene	Styrer
Et halvt år etter den eksterne vurderinga		
	Rapportere tilbake til kommunalsjef oppvekst om hvordan barnehagen vil arbeide med utviklingsområdene	Styrer
	Orienterer til kommunalt nivå	Styrer og barnehageeier

Vedlegg C – Metoder

For å sikre god forankring og at alle stemmer blir hørt, henter vurdererne inn data fra flere andre kilder (kildetriangulering). Informantene er det vurdererne som plukker ut, for eksempel ved å ønske å møte og intervju 5 åringer, foresatte i barnehagen og et utvalg av personalgruppen; pedagoger, assistenter og fagarbeidere. Det kan også være aktuelt å gjennomføre observasjoner blant barn og tilsatte i barnehagen.

For å styrke kvaliteten på de data vi finner, benytter vi ulike metoder for datainnsamling (metodetriangulering). Gjennom et bredt spekter av metoder tar vurdererne temperaturen på den pedagogiske praksisen til barnehagen, og på hvordan barnehagen fungerer som organisasjon.

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen i denne barnehagen er følgende metoder benyttet: Observasjon, intervju og dokumentanalyse. Under er det en beskrivelse av metodene.

Dokument- og resultatanalyse

På forhånd, etter at barnehagen hadde gjennomført ståstedsanalyse og før vurdererne besøkte barnehagen, sendte barnehagen relevante dokumenter til vurdererne. Dette var: ståstedsanalysen, årsplan, månedsplan med evalueringsskjema.

Kriterium og tegn på god praksis

Vurderingsparet utarbeidet forslag til et glansbilde med kriterium og tegn på god praksis. Dette med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen, barnehageloven med forskrift og barnehagens egne planer. Framlegg til kriterium med tegn på god praksis ble drøftet i barnehagen. Barnehagen godkjente disse uten endringsforslag.

Samtaleguider

For å samle lik tematikk, har vurdererne i forkant utarbeidet ulike guider til hjelp for samtaler med førskolebarn, foresatte, assistenter/fagarbeidere og pedagoger.

KVALITET OG UTVIKLING

EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Møte med foresatte

En forutsetning for god barnehageutvikling er god dialog mellom hjem og barnehage. Foresatte må få anledning til å involvere og engasjere seg. I løpet av denne vurderingen har vi derfor hatt foreldremøte.

Møte med styrer

Styrer har en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet som barnehagen skal ta tak i når konklusjonene i rapporten foreligger. En god dialog med styrer danner grunnlaget for gjensidig forståelse av barnehagens nå - situasjon og for videre arbeid.

Observasjon

Vi observerte i hverdagssituasjoner.

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Vedlegg D – Invitasjon til foreldremøte

Til foreldregruppa i Sømna barnehage avd. Berg

BARNEHAGEN DIN SKAL HA EKSTERN VURDERING I UKE 45/2011

Barnehagepersonell, foreldre, barn og myndigheter er alle opptatt av kvalitet i barnehagetilbudet. De aller fleste barnehagene er opptatt av å utvikle seg og å sørge for et best mulig tilbud for barna og foreldrene. Derfor har de i mange år vurdert arbeidet sitt, eller deler av det, for at kvaliteten skal være god.

Kommunene på Sør-Helgeland har gått et skritt videre og dannet en ekstern vurderingsgruppe som skal hjelpe barnehagene i dette arbeidet. Gruppen er satt sammen av barnehagestyrere fra Sør-Helgelandskommunene. Disse skal reise rundt i barnehagene i regionen for å se på arbeidet som gjøres med "nye briller". Hver barnehage får ekstern vurdering hvert tredje år.

I uke 45/2011 vil din barnehage få besøk fra vurderergruppen.

Fra vurderergruppen kommer:

Else Marie Busch, Bindal

Torill Holnstrøm (hospitant), Brønnøy

Arnfinn Hamnes, Bindal

Vurdererne vil være tilstede i barnehagen f.o.m. mandag den 7.11.2011 t.o.m. torsdag den 10.11.2011.

Som emne for vurderingen har barnehagen valgt:

Språkstimulering

Vi trenger hjelp av dere foreldre i arbeidet vårt, og inviterer derfor alle foreldre til *foreldremøte i barnehagen mandag 7. november kl. 2000 - 2100*. For et best mulig grunnlag håper vi så mange som mulig av dere kan delta. Barnehageansatte skal ikke være representert på møtet.

Vi gleder oss til dette arbeidet og håper barnehagen vil dra nytte av det. Resultatet av vurderingen vil legges frem i en rapport som vil være tilgjengelig for alle etter torsdag 10. november 2011.

Vi ser frem til et spennende og godt samarbeid.

Med hilsen

Else Marie Busch

Torill Holmstrøm

Arnfinn Hamnes

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

Vedlegg E – Tomme samtaleguider

- Intervjuguide barn*

Kriterium 1 Barnehagen er en lærende organisasjon	• Fortell hva dere bruker å gjøre i barnehagen? • Hva lærer dere i barnehagen? • Når bruker dere bøker i barnehagen? • Når bruker dere å tegne og skrive i barnehagen?
Kriterium 2 Barna opplever et språkstimulerende miljø i barnehagen.	• Hvor kan dere hente skrive / tegnesaker selv i barnehagen? • Enn bøker da? • Når bruker de voksne å lese for dere? • Hva gjør dere i "5-års klubben"
Kriterium 3 Personalet skaper et språkstimulerende miljø for alle barna i barnehagen.	• Når de voksne leser til dere – hvordan syns dere at det er? • Leser de voksne for dere hver dag? • Hvem bestemmer hva dere skal lese? • Snakker de voksne med dere om det dere har lyst til å snakke om / er opptatt av?
Kriterium 4 Foresatte opplever at barnehagen har et språkstimulerende miljø:	• Prater dere hjemme om hva dere gjør i barnehagen?

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

• ***Intervjuguide foreldre / foresatt***

Sett opp punkter som dere mener at Sømna barnehage avd. Berg er flinke til.	•
Sett opp punkter som dere mener barnehagen kan bli flinkere til.	•
Sett opp punkter som dere mener at dere som foreldre kan bli flinkere til.	•
Hvordan blir dere foreldre informert om personalets arbeid med språkstimulering?	•
Hvordan blir dere foreldre informert om barnas språkutvikling?	•
Deltar dere i planlegging og evaluering av barnehagens innhold?	•
Er det lett å ta kontakt med barnehage hvis det er ting dere er usikre på eller uenige i?	•

KVALITET OG UTVIKLING
EKSTERN BARNEHAGEVURDERING PÅ SØR-HELGELAND

• ***Intervjuguide personale***

Kriterium 1 Barnehagen er en lærende organisasjon	• Gjenspeiler rammeplanen seg i barnehagens planer? • Er det samsvar mellom barnehagens planer og daglig praksis? • Gir styrer og pedagogiske ledere faglig støtte og veiledning til personalet? • Er det avsatt tid til drøfting og refleksjon over barnehagens språkmiljø, og tiden blir brukt etter intensjonen?
Kriterium 2 Barna opplever et språkstimulerende miljø i barnehagen.	• Har barna lett tilgang til variert språkstimulerende materiell? • Får barna anledning til å lytte, samtale, og leke med lyder, rim og rytme? • Benytter barna språket som redskap for tenking, og som uttrykk for egne tanker og følelser? • Blir barnas verbale, kroppslige og følelsesmessige uttrykk tatt på alvor?
Kriterium 3 Personalet skaper et språkstimulerende miljø for alle barna i barnehagen	• Er personalet klare over sin rolle som gode språkmodeller i barnehagehverdagen? • Legger personalet vekt på daglige innslag av samtale, lesing, sang, lytting, rim og regler? • Sikrer personalet at barn med forsinket språkutvikling får tidlig og god hjelp? • Arbeider personalet systematisk for å tilegne seg kunnskaper om minoritetsspråklige?
Kriterium 4 Foresatte opplever at barnehagen har et språkstimulerende miljø:	• Kjenner foresatte til hvordan personalet arbeider med språkstimulering? • Blir foresatte informert om barnas språkutvikling, og resultat av observasjon og kartlegging? • Deltar foresatte i planlegging og evaluering av barnehagens innhold? • Er det gjensidig lav terskel for å ta kontakt mellom barnehage og heim?